Patryk Welenc, Jan Szczepkowski

Raport ZAKO

Wstęp

Tematem projektu były "Nietypowe języki programowania", w naszym przypadku były to języki GO oraz Rust. W ramach projektu skupialiśmy się na łączeniu wymienionych języków z językiem C. Jako przykład zastosowania posłużył nam protokół Sampled Values.

O językach

Prace nad językiem GO rozpoczęły się w 2007 z inicjatywy inżynierów Google'a Roberta Griesemera, Roba Pike'a oraz Kena Thompsona. Głównymi założeniami języka miało być bezpieczeństwo C++ wraz z czytelnością Pythona. Język zaprezentowano w 2009 roku na blogu Google'a. Język zyskał uznanie za swoje założenia takie jak minimalizm, proste reguły, łatwość obsługi współbieżności oraz czytelność kodu. W GO zostały napisane takie projekty jak Docker czy Kubernetes.

Prace nad językiem Rust rozpoczęły się w 2006 roku z inicjatywy Graydona Hoare'a, a od 2009 roku rozwój języka został wsparty przez Mozillę. Głównym celem Rust była eliminacja błędów związanych z pamięcią, typowych dla C i C++, bez konieczności używania garbage collectora. Język został oficjalnie zaprezentowany w 2010 roku, a jego pierwsze stabilne wydanie ukazało się w 2015 roku. Rust zdobył uznanie dzięki unikalnemu systemowi własności pamięci, bezpieczeństwu w czasie kompilacji oraz wysokiej wydajności. W Rust powstały projekty takie jak silnik CSS Stylo w przeglądarce Firefox, mikrohipernadzorca Firecracker Amazona czy narzędzie do wyszukiwania tekstu ripgrep.

Porównanie języków

Cecha	Go	Rust	С
Współbieżność	Dobra – ma goroutines i kanały, bardzo prosty model	Średnia – bezpieczna, ale bardziej złożona	Słaba – brak wsparcia w standardzie, wszystko ręcznie
Wydajność	Średnia – narzut GC, ale wystarczająca dla większości aplikacji	Wysoka – brak GC, nowoczesne optymalizacje	Bardzo wysoka – pełna kontrola, bez runtime'u
Bezpieczeństwo	Średnie – statyczne typowanie, ale możliwe wyścigi danych	Bardzo wysokie – wymusza bezpieczeństwo pamięci i współbieżności	Niskie – brak ochrony przed błędami pamięci
Zarządzanie pamięcią	Automatyczne – GC usuwa potrzebę ręcznego zarządzania	Manualne bez GC – własność i pożyczki, brak wycieków	Ręczne – łatwo o błędy jak wycieki lub użycie po zwolnieniu

Cecha	Go	Rust	С
Szybkość działania	Dobra – wystarczająca dla aplikacji serwerowych	Bardzo dobra – bliska C, z bezpieczeństwem	Najlepsza – minimalny narzut, bezpośrednie sterowanie sprzętem
Szybkość kompilacji	Bardzo szybka – szybki kompilator i system build	Wolna – skomplikowana analiza zależności i optymalizacji	Szybka – prosty model kompilacji
Ekosystem	Dobry – solidne wsparcie dla backendu i DevOps	Rośnie – dynamiczna społeczność, dużo nowoczesnych bibliotek	Ogromny (legacy) – dominacja w systemach operacyjnych
Typowe zastosowania	Backend, DevOps – np. Docker, Kubernetes	Systemy krytyczne – np. silnik CSS Stylo dla Firefox	Embedded, OS – np. Linux, mikrokontrolery

Protokół Sampled Values

Protokół Sampled Values wykorzystywany jest w elektroenergetyce. Protokół wyróżnia komunikacje publisher/subscriber. Służy do wymiany informacji pomiędzy jednostkami scalającymi (Merging Units) a inteligentnymi urządzeniami elektronicznymi (IED – Intelligent Electronic Device) w stacji elektroenergetycznej za pośrednictwem sieci Ethernet. Koncepcja komunikacji SV polega na tym, że nadawca (publisher) okresowo wysyła wiadomości w ściśle określonych odstępach czasu. Interwał czasowy zależy od dwóch czynników: częstotliwości sygnału pomiarowego oraz liczby próbek na okres. Ponieważ protokół SV opiera się na modelu publisher/subscriber, komunikacja jest możliwa wyłącznie w obrębie lokalnej sieci (LAN).

Zalety protokołu

- Niskie opóźnienie
- Eliminacja sygnałów analogowych
- Jest częścią standardu IEC 61850
- Pozwala na analizę próbek w czasie rzeczywistym

Etap pierwszy

Pierwszym etapem projektu była kompilacja protokołu z biblioteki libiec61850 napisanej w języku C. W ramach łatwości odtwarzania korzystaliśmy z wirtualnych interfejsów. Aby je stworzyć posłużyliśmy się komendami:

```
sudo ip link add veth0 type veth peer name veth1
sudo ip link set veth0 up
sudo ip link set veth1 up
```

A następnie skompilowaliśmy subscribera oraz publishera. Aby to zrobić należy wejść do folderu examples a następnie do folderu sv_subscriber oraz sv_publisher. W obu tych folderach do kompilacji należy użyć komendy:

make

Utworzone pliki odpaliliśmy z uprawnieniami super usera:

```
sudo ./sv_publisher veth0
sudo ./sv_subsriber veth1
```

Należy pamiętać o zdefiniowaniu interfejsów w komendzie, domyślnie ustawiony jest interfejs etho

Odpalenie programów powinno dać następujący efekt:

Publisher:

```
jan@jan: ~/zako/libiec61850/examples/sv_publisher

jan@jan:~/zako/libiec61850/examples/sv_publisher$ sudo ./sv_publisher veth0

Using interface veth0
```

Subscriber:

```
jan@jan: ~/zako/libiec61850/examples/sv_subscriber
jan@jan:~/zako/libiec61850/examples/sv_subscriber$ sudo ./sv_subscriber veth1
svUpdateListener called
 svID=(svpub1)
 smpCnt: 2119
  confRev: 1
  DATA[0]: 3564.484375
  DATA[1]: 211.927200
svUpdateListener called
  svID=(svpub2)
 smpCnt: 2119
 confRev: 1
  DATA[0]: 7128.968750
  DATA[1]: 423.854401
svUpdateListener called
  svID=(svpub1)
  smpCnt: 2119
  confRev: 1
  DATA[0]: 3564.484375
  DATA[1]: 211.927200
svUpdateListener called
  svID=(svpub2)
 smpCnt: 2119
 confRev: 1
  DATA[0]: 7128.968750
  DATA[1]: 423.854401
svUpdateListener called
  svID=(svpub1)
  smpCnt: 2120
  confRev: 1
  DATA[0]: 3565.584473
   DATA[1]: 212.027206
```

```
svUpdateListener called
  svID=(svpub2)
  smpCnt: 2120
  confRev: 1
   DATA[0]: 7131.168945
   DATA[1]: 424.054413
svUpdateListener called
  svID=(svpub1)
  smpCnt: 2121
  confRev: 1
   DATA[0]: 3566.684570
   DATA[1]: 212.127213
svUpdateListener called
  svID=(svpub2)
  smpCnt: 2121
  confRev: 1
   DATA[0]: 7133.369141
   DATA[1]: 424.254425
svUpdateListener called
  svID=(svpub1)
  smpCnt: 2122
  confRev: 1
   DATA[0]: 3567.784668
   DATA[1]: 212.227219
svUpdateListener called
  svID=(svpub2)
  smpCnt: 2122
  confRev: 1
   DATA[0]: 7135.569336
   DATA[1]: 424.454437
svUpdateListener called
  svID=(svpub1)
  smpCnt: 2123
  confRev: 1
   DATA[0]: 3568.884766
   DATA[1]: 212.327225
svUpdateListener called
  svID=(svpub2)
  smpCnt: 2123
  confRev: 1
   DATA[0]: 7137.769531
   DATA[1]: 424.654449
```

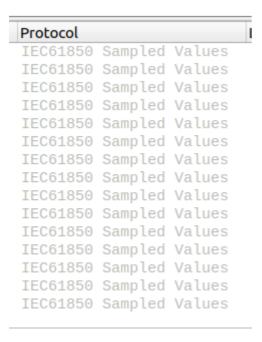
Do weryfikacji działania programu posłużyliśmy się programem Wireshark. Po zainstalowaniu programu odpaliliśmy go z uprawnieniami super użytkownika:

sudo wireshark

Wybraliśmy odpowieni interfejs:

veth1	Г	
veth0	Ī	

A następnie zweryfikowaliśmy protokół wysyłanych ramek:

Etap drugi

Etap drugi polegał na połączeniu programu napisanego w języku C z językami Go oraz Rust w taki sposób, aby cała funkcjonalność była wywoływana z poziomu tych języków.

Język GO

W języku GO łączenie odbywało się przy pomocy biblioteki CGO.

Instalacja

Instalacja odbyła się za pomocą polecenia:

```
sudo apt install golang-go
```

Tutorial

CGO

CGO jest nie wymaga osobnej instalacji, jest ono pobierane wraz z językiem GO. Aby korzystać z biblioteki należy dodać dodać odpowiedni import. Bezpośrednio nad tym importem powinien znaleźć się blok komentarzy z odpowiednimi deklaracjami w języku C. Należy pamiętać, że pomiędzy blokiem komentarzy a importem nie może być pustych linii. Aby wywołać funkcję z C należy przed nazwą funkcji dodać przedrostek C. Przykładowy program wygląda następująco:

```
package main

/*
    #include <stdio.h>
    void helloWorld() {
        printf("Hello, World!\n");
    }
*/
```

```
import "C"

func main() {
    C.helloWorld()
}
```

Aby taki program uruchomić należy wpisać komendę

```
go run <nazwa pliku>
```

```
jan@jan:~/zako/go_playground$ go run main.go
Hello, World!
```

Łączenie protokołu SV

Pierwszym krokiem było utworzenie statycznej biblioteki protokołu SV. Aby to zrobić należy wejść do root directory libiec61850 a następnie wykonać polecenie:

make

Następnie biblioteka pojawi się w ścieżce ./build/libiec61850.a.

Kolejnym krokiem było przepisanie sv_subscriber oraz sv_publisher na język GO. Ze względu na problem z plikami nagłówkowymi działaliśmy w obrębie tego samego repozytorium.

W celu przepisania plików najpierw stworzyliśmy pliki nagłówkowe z deklaracjami wszystkich wykorzystywanych funkcji oraz typów danych w funkcji main w programie w języku C. Natomiast funkcje deklarowane w plikach w języku C przekopiowaliśmy do bloku komentarzy w CGO.

Następnie ustawiliśmy odpowiednie opcje dla kompilatora C oraz linkera. Ma to miejsce w bloku komentarzy nad importem i wygląda następująco:

```
#cgo CFLAGS: -I../../src
#cgo LDFLAGS: -L../../build -liec61850
```

Finalnie przepisaliśmy programy na język GO. Po dołączeniu kilku bibliotek programy wyglądają następująco:

Subscriber

Publisher

```
| The control is a production of the control is a production o
```

Jedyną rożnicą jest na sztywno ustalony interfejs veth0.

Następnie programy należy uruchumić w obu ścieżkach za pomocą polecenia:

```
sudo go run main.go
```

Co powinno dać następujący efekt:

Subscriber

```
jan@jan:~/zako/libiec61850/examples/sv_subscriber/go$ sudo go run main.go
svUpdateListener called
  svID=(svpub1)
  smpCnt: 75
 confRev: 1
   DATA[0]: 1315.965942
   DATA[1]: 7.523445
svUpdateListener called
  svID=(svpub2)
  smpCnt: 75
 confRev: 1
   DATA[0]: 2631.931885
   DATA[1]: 15.046890
svUpdateListener called
  svID=(svpub1)
  smpCnt: 75
  confRev: 1
   DATA[0]: 1315.965942
   DATA[1]: 7.523445
svUpdateListener called
  svID=(svpub2)
  smpCnt: 75
  confRev: 1
   DATA[0]: 2631.931885
   DATA[1]: 15.046890
svUpdateListener called
```

Publisher

```
jan@jan:~/zako/libiec61850/examples/sv_publisher/go$ sudo go run main.go
```

Tak jak w pierwszym etapie poprawność programu zweryfikowaliśmy za pomocą programu Wireshark.

Najpierw wpisaliśmy komendę:

sudo wireshark

Wybraliśmy odpowieni interfejs:

A następnie zweryfikowaliśmy protokół wysyłanych ramek:

Język Rust

W języku Rust łączenie odbywało się poprzez utworzenie biblioteki statycznej.

Instalacja

Instalacja odbyła się według tutoriala

Łączenie protokołu SV

Pierwszym krokiem było utworzenie statycznej biblioteki protokołu SV. Aby to zrobić należy wejść do root directory libiec61850 a następnie wykonać polecenie:

make

Następnie biblioteka pojawi się w ścieżce ./build/libiec61850.a.

⚠ **UWAGA!** Wszystkie opisane poniżej operacje na plikach muszą zostać wykonane zarówno na plikach w folderze sv_subscriber jak i folderze sv_publisher. Podane poniżej komendy są napisane tylko dla plików folderu sv_publisher. Utworzenie komend dla folderu subscriber odbywa się analogicznie. Jedyną konieczną zmianą jest podmienienie odpowiadających plików np. sv_publisher_example.c na sv_subscriber_example.c.

Kolejnym krokiem było przepisanie sv_subscriber oraz sv_publisher na język Rust. Finalny efekt prezentuje się następująco:

Subscriber

```
| C x y, Month | C x y | C x y, Month | C x y | C x y, Month | C x y | C x y, Month | C x y | C x y, Month | C x y | C x y, Month | C x y | C x y, Month | C x y | C x y, Month | C x y | C x y, Month | C x y | C x y, Month | C x y | C x y, Month | C x y | C x y, Month | C x y | C x y, Month | C x y | C x y, Month | C x y | C x y, Month | C x y | C x y, Month | C x y | C x y, Month | C x y | C x y, Month | C x y | C x y, Month | C x y | C x y, Month | C x y | C x y, Month | C x y | C x y, Month | C x y | C x y, Month | C x y | C x y, Month | C x y | C x y, Month | C x y | C x y, Month | C x y | C x y, Month | C x y | C x y, Month | C x y | C x y, Month | C x y | C x y, Month | C x y | C x y, Month | C x y | C x y, Month | C x y, Mont
```

Publisher

Następnie konieczne było utworzenie pliku obiektowego z pliku C, ze względu na to, że Rust nie rozumie języka C. Potrafi się z nim łączyć, jednak nie kompiluje go na kod maszynowy. Utworzenie pliku obiektowego wykonujemy analogicznie dla obydwu folderów sv_subscriber oraz sv_publisher. Najpierw weszliśmy do wskazanego folderu, a następnie przy pomocy gcc skompilowaliśmy istniejący plik .c do pliku obiektowego przy pomocy poniższej komendy:

```
gcc -I/home/sciezka_do_pliku/libiec61850-1.6/src \
    -I/home/sciezka_do_pliku/libiec61850-1.6/hal/inc \
    -I/home/sciezka_do_pliku/libiec61850-1.6/src/sampled_val\
ues \
    -I/home/sciezka_do_pliku/libiec61850-1.6/src/common/inc \
    -I/home/sciezka_do_pliku/libiec61850-1.6/src/mms/inc \
    -I/home/sciezka_do_pliku/libiec61850-1.6/src/iec61850/in\
c \
    -I/home/sciezka_do_pliku/libiec61850-1.6/src/logging \
    -I/home/sciezka_do_pliku/libiec61850-1.6/src/r_session \
    -c sv_publisher_example.c -o sv_publisher_example.o
```

Po wykonaniu tego zabiegu, z utworzonego pliku obiektowego stworzyliśmy bibliotekę statyczną, zwaną później jako wrapper. Dokonaliśmy tego w ten sposób:

```
ar rcs libsvwrapper.a sv_publisher_example.o
```

Kiedy już utworzyliśmy wrapper byliśmy gotowi, aby zbudować nasz plik Rust. Skorzystaliśmy zatem z poniższej komendy, która zlinkowała odpowiednie biblioteki i utworzyła gotowy plik binarny:

```
rustc main.rs \
   -L . \
   -L ../../build \
   -l static=svwrapper \
   -l static=iec61850 \
   -o sv_publisher_runner
```

Dzięki rustc jesteśmy w stanie połączyć odpowiednie biblioteki w języku C razem ze skompilowanym plikiem main napisanym w języku Rust. W ten sposób został utworzony plik sv_publisher_runner. Uruchomienie go wykonuje się poprzez komendę:

```
sudo ./sv_publisher_runner
```

Tak jak w pierwszym etapie poprawność programu zweryfikowaliśmy za pomocą programu Wireshark wpisując komende:

sudo wireshark

Wybraliśmy odpowieni interfejs:

A następnie zweryfikowaliśmy protokół wysyłanych ramek:

Repozytorium

Jeżeli ktoś chciałby się bardziej zagłębić w temat to serdecznie zapraszamy na repozytorium GitHub ze wszystkimi plikami opracowanymi przez nas.